

ти нашого розвитку владі потрібно зробити співрозмірними з економічними можливостями.

Список використаних джерел

1. Башнянин Г.І. Актуальне дослідження проблем соціалізації економічних систем / Г.І. Башнянин, Б.В. Кульчицький // Регіональна економіка. – 2011. – №2. – С. 178–181.

2. Куценко В.І. Соціальний вектор економічного розвитку: Монографія / В.І. Куценко; під наук. ред. Б.М. Данилишина; Рада по вивченню продуктивних сил України НАНУ. – К.: Наукова думка, 2010. – 735 с.

Хошич Д.Г.

к.е.н., доцент,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ДІАЛЕКТИКА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Діалектика інфляційних процесів і економічного зростання є актуальною для проведення дослідницького аналізу, так як при регулюванні інфляційних процесів не можливо не акцентувати увагу на вивченні взаємозв'язку та взаємовпливу інфляції на економічне зростання. Наукові дискусії щодо впливу темпів інфляції на динаміку економічного зростання розпочалися з середини 50-х років минулого століття. Гостро обговорювалася проблема, яка була фактично одним із останніх теоретичних досягнень представників кейнсіансько-неокласичного синтезу, що отримала назву ефект Філіпса. Прихильники кривої Філіпса, вважали, що в короткостроковому періоді, існує позитивна залежність між темпами економічного зростання та рівнем інфляції. Це дало їм змогу використовувати криву Філіпса в якості аналітичного інструменту реалізації макроекономічної політики в країнах Західної Європи та США для досягнення умов рівноваги між достатньо високим рівнем зайнятості і певною стабільністю цін.

Переломним у процесі вибору інструментів монетарного регулювання вважаються 1970-ті роки. У цей час, по-перше, монетарні органи влади почали отримувати право проводити незалежну гро-

шово-кредитну політику, хоча цей процес був нерівномірним. По-друге, впевненість у відсутності негативного ефекту інфляції на темпи економічного зростання зберігалась до 1970-х років, коли не тільки розвинуті, але й країни, що розвиваються, зіштовхнулися з наслідками гіперінфляції.

Логічним у процесі вивчення впливу інфляції на економічне зростання є припущення про існування деякого переломного моменту, починаючи з якого інфляція дійсно здійснює від'ємний вплив на динаміку економічного зростання. Так, М. Сарел проаналізувавши вибірку з 87 країн світу за період 1970–1990 рр., виявив порогове значення (8 %), нижче якого інфляція не позначається або здійснює незначний позитивний вплив на економічне зростання, вище 8 % – присутній стійкий потужний негативний ефект. На думку М. Сарела, наявність так званого «структурного розлому», що виникає при річному темпі інфляції у 8 %, може розглядатися в якості граничної величини при встановленні монетарними властями орієнтирів зростання цін, і змінюючи параметри функціонального цінового механізму позитивно впливати на темпи економічного зростання [1]. С. Фішер в якості граничного, за межами якого інфляція здійснює негативний вплив на економічне зростання, визначив значення інфляції у 15 % річних [2].

Дана закономірність підтверджується емпіричними дослідженнями М. Бруно і В. Естерлі показників інфляції і економічного зростання за період 1960–1992 рр. для 127 країн у роботі «Інфляційні кризи та довгострокове зростання». Проведене ними дослідження показало наявність оберненої залежності між даними показниками, так як найвищі темпи зростання ВВП – у середньому 2,6 % на рік – були зафіксовані в країнах з темпами інфляції, що не перевищували 5 % річних, а найнижчі темпи зростання ВВП, у середньому мінус 6,7 % на рік, були відмічені в країнах з рівнем інфляції вище 1000 % у рік [3]. Отже, можна припустити, що інфляційний коридор пролягає у межах 40 % на рік, де рівень інфляції у 40 % є межею нульового економічного зростання, а стабілізація цього рівня нижче 40 % здійснює позитивний вплив на обсяг ВВП.

Аналітичний розгляд різних позицій, що відображає характер взаємодії інфляції і економічного зростання, вказує на його неоднозначність, так як нараховує в меншій мірі три варіанти їх взаємовпливу: варіант інфляційного сплеску, де економічне зростання сти-

мулює циклічне підвищення цін; варіант де подальше економічне зростання призводить до підвищення граничного рівня інфляції; варіант стагфляційної кризи, при якій спостерігається від'ємне економічне зростання, викликане інфляцією. При цьому дефляційна політика, як спроба зниження рівня інфляції нижче природного значення, призводить до скорочення темпів економічного зростання. Політика стимулювання економічного зростання (монетарна та фіскальна), що розглядається на противагу їй, також породжує лише від'ємні результати.

Вирішення цієї задачі на практиці, потребує зміни цільових орієнтирів монетарних органів влади щодо прогнозних значень інфляції та її утримання в межах визначеного цінового коридору. Такий режим монетарної політики має назву – інфляційне таргетування. Де-факто до застосування такого режиму Національний банк України перейшов на початку 2016 року [4]. Причини переходу до інфляційного таргетування: неможливість використання обмінного курсу як номінального якоря – або через перегрів економіки, або через вичерпання міжнародних резервів; відсутність стійкого зв'язку між грошима та інфляцією – недовіра цілей за монетарними агрегатами; необхідність швидкої дезінфляції; посилення незалежності центрального банку та уникнення фіскального домінування.

НБУ вперше в умовах таргетування інфляції спрогнозував, що інфляція на кінець 2017 року буде на рівні відмінному від центральної точки цільового діапазону 8 % (+/-2 в. п.). Якщо прогноз відрізнятиметься від цілі через різноманітні шоки, НБУ застосує інструменти монетарної політики, щоб повернути прогноз до цілі на певному часовому горизонті. Для цього буде потрібен певний час, оскільки монетарна політика впливає на інфляцію з часовим лагом. Тривалість повернення прогнозу до цілі залежить від потужності шоків і їх впливу на ціни, а також оцінювання НБУ наслідків своїх рішень не тільки для інфляції, а й для розвитку економіки та фінансової системи. Згідно з прогнозом НБУ, інфляція на 2017 рік залишається у цільовому діапазоні, а у 2018 році інфляція продовжить впевнено уповільнюватися і досягне 6 % на кінець року. На думку регулятора, економіка України лише починає виходити з кризи, тому здатна з часом поглинути інфляційний імпульс від підвищення соціальних стандартів запланованих на цей рік.

Список використаних джерел

1. *Sarel M.* Nonlinear Effects of inflation on Economic Growth // IMF Staff Paper. – 1996. – №43. – P. 199–215.
2. *Fischer S.* The Costs and Benefits of Disinflation // Framework for Monetary Stability. – London: Kluwer Academic Publishers, 1994. – P. 31–42.
3. *Bruno M., Easterly W.* Inflation Crisis and Long-Run Growth // World Bank. – November, 1994.
4. Координація цілей монетарної та фінансової стабільності <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=39476465>

Шульга О. А.

к.е.н., доцент,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ У СИСТЕМІ АГРАРНИХ ВІДНОСИН

Сьогодні перед економічною наукою стоїть завдання поглиблення основних підходів, методів і принципів аналізу соціально-економічних суперечностей у системі аграрних відносин, які б дозволили отримати науково обґрунтовані результати досліджень. Вирішення цього завдання сприятиме не лише розвитку економічної науки, але й удосконаленню господарської практики.

Дослідження соціально-економічних суперечностей передбачає аналіз їх змісту, характеру, результатів, фаз розвитку і форм прояву, методів розв'язання тощо. Соціально-економічні суперечності, як суперечності відносин власності, необхідно аналізувати, по-перше, в динаміці, тобто як відносини привласнення; по-друге, в органічному взаємозв'язку з матеріальним процесом; по-третє, у взаємозв'язку з основним економічним законом певної суспільно-економічної формації; по-четверте, у взаємозв'язку із процесом нагромадження капіталу; по-п'яте, розкривати сутність кожної суперечності як джерела розвитку; по-шосте, визначати місце кожної суперечності в системі суперечностей; по-сьоме, встановлювати суб'єктів, відповідальних за реалізацію кожної з протилежних сторін суперечності; по-восьме, враховувати всезагальність законів діалектики (тобто вони діють у